

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul

pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Cinci ani dela reîntregirea bisericească

— Sărbătorirea dela Alba-Iulia —

În 21 Octombrie a. c. s'au împlinit cinci ani dela epocalul act al reîntregirii Bisericii ortodoxe ardelen. Aniversarea aceasta a fost sărbătorită într'un cadru festiv în catedrala reîntregirii bisericești din Alba-Iulia. La sărbătorire au participat toți membri Sf. Sinod, în frunte cu I. S. Sf. Patriarh Justinian, vicarii și consilierii din Eparhiile Moldovei, Munteniei și Olteniei, vicarii, consilierii, inspectorii eparhiali, profesori dela Institutele Teologice și școlile de cântăreți bisericești, toți protopopii, preoți, studenți teologi din Eparhiile Ardealului, și credincioși revenți și vechi ortodocși.

Sosind în gara din Alba-Iulia la ora 3^{1/2}, I. P. S. Patriarh Justinian este întâmpinat de clerul și credincioșii veniți din toate părțile Ardealului și Banatului. La cuvântul de bun sosit, rostit de Prot. V. Negrea din Alba-Iulia, I. P. S. Sa răspunde mărturisind bucuria ce o simte când pășește în cetatea Alba-Iulia, cetatea reîntregirii bisericești din Ardeal. După aceea I. P. S. Sa este invitat la Catedrala reîntregirii, unde este întâmpinat de membrii Sf. Sinod, soborul vicarilor, protopopilor, diaconilor, clerul și credincioșii prezenți. Corul catedralei cântă: Pe Stăpânul.... Catedrala se umple de preoți și credincioși. Începe Sf. Liturghie, pontificată de I. P. S. Sebastian al Moldovei, P. S. Lor Andrei al Aradului și Policarp Morușca, înconjurați de soborul vicarilor și consilierilor din Ardeal și Banat, diaconi fiind V. Gârbu și C. Voicu dela Sibiu. După terminarea Sf. Liturghii se slujește afară în curte, în fața Catedralei, Doxologia de premărire a lui Dumnezeu pentru binefacerile ce le-a revărsat asupra Bisericii noastre, încheiată prin Polihroanele obișnuite. Indată după Doxologie urmează Cuvântările.

Seria cuvântărilor o deschide I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, care a spus următoarele:

Cuvântarea I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului

Au trecut cinci ani de când ne rugăm iarăși împreună, ne închinăm în fața aceluiaș altar, ne strânge la un loc aceeași Liturghie și ne împărtășim de Domnul din acelaș Potir; au trecut cinci ani de când nu mai suntem despărțiți bisericește, de când nu mai e vrajbă și desbinare între noi, ci unitate și pace în Duhul Sfânt. Din acest prilej se cuvine să dăm mărire și mulțumită lui Dum-

nezeu, care după ce ne-a ajutat să ne refacem unitatea bisericească, ne-a ajutat să o și întărim în cursul celor cinci ani cari au trecut. Acest îndoit ajutor al lui Dumnezeu ne dă o dovadă că reîntregirea noastră bisericească a fost după buna plăcere a voii Lui și că ajutorul Lui va fi și mai departe cu noi în străduința de a cimentă pentru vecie unitatea noastră în Dumnezeu și de a o face atât de totală încât nici urmă din fosta desbinare să nu mai rămână în suflete.

Și cum n'ar fi fost voia lui Dumnezeu să ne readunăm într'u El, când tocmai de aceea a trimis pe Fiul Său în lume și l-a dat jertfă pe cruce, ca să surpe păretele din mijloc al oricărei despărțiri și vrăjmășii, ca să omoare prin cruce orice vrăjmași (Ef. 2, 14, 16), știut fiind că unde e desbinare și vrajbă nu e duhul lui Dumnezeu, ci duhul celui ce a semănat în lume desbinarea și vrajba. Cum n'ar fi fost voia lui Dumnezeu să ne reunim și noi în Hristos, — Fiul Său, când Hristos este „pacea noastră”, când puterea Lui se arată în aceea că face oriunde din două lumi una, din doi oameni despărțiți un singur suflet și când de aceea și-avărsat scumpul Său sânge pe cruce, „ca să întemeieze pacea”, Căci pe cum a făcut Dumnezeu la început toate unite în Fiul Său, dar păcatul le-a desbinat și le-a împrăștiat, așa vrea acum să le readune iarăși toate în Fiul Său. În acest scop și-a luat Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu (un) trup omenesc, pe care după ce l-a răstignit pe cruce și l-a înviat ni-l dă spre mâncare și băutură, ca împărtășindu-ne toți din el să ne facem un singur trup în Hristos Domnul, primind puterea „să păzim unirea Duhului în legătura păcii” (Ef. 4, 3). Căci dacă suntem creștini adevărați, Hristos trebuie să locuiască în noi și noi într'u El. Dar Hristos este unul, nu mai mulți. Deci și noi trebuie să fim una într'u Hristos cel unul.

Dacă-i așa, cine nu vede că noi lucrăm tocmai împotriva acestei voi a lui Dumnezeu, când nu ne mai cuminecam din acelaș potir, când nu ne uneam cu acelaș Hristos la aceeaș sfântă Liturghie? Cine nu vede că cei ce au ridicat la

1700 în sânul poporului nostru peretele din mijloc al despărțirii și vrăjmășiei, au lucrat mânați de duhul vrăjmășiei care e potrivnic lui Dumnezeu și care voia să coboare viața poporului nostru din legătura ei strânsă cu Dumnezeu?

Reunindu-ne acum, am zădărnicit voia cea rea a vrăjmașului lui Dumnezeu și am împlinit voia lui Dumnezeu. Ba mai mult, reunindu-ne între noi, ne-am readunat în Hristos, ne-am unit cu adevărat cu Dumnezeu. Iar prin aceasta ne-am așezat în legătură cu izvorul nesfârșit de puteri pentru tot lucrul bun pe care vrem să-l săvârșim. Până eram în desbinare, credința noastră nu era destul de vie și de puternică și viața noastră nu se putea face deplin o viață plăcută lui Dumnezeu, căci duhul cel vrăjmaș lui Dumnezeu avea putere asupra noastră. Până eram desbinați, eram lumești, nu eram și nu puteam deveni cu adevărat duhovnicești. Viața noastră religioasă nu-și putea lua un sbor mai înalt, ci era înălțuită de duhul desbinării și al vrajbei lângă pământ și silită să se miște într'un cerc îngust. Puterile noastre cele mai bune, în loc să le închinăm gândurilor la Dumnezeu și silințelor spre desăvârșire le iroseam în lupta dintre noi, în loc să purtăm războiul cel dinăuntru duhovnicesc împotriva gândurilor vrăjmașului, purtam războiul cel dinafară, dintre frați, spre bucuria vrăjmașului. În sufletele noastre nu se puteau sălășlui deplin virtuțile creștine ale păcii, ale blândeței, ale dragostei, căci lupta ce o purtam între noi și voința de a ne găsi unii altora tot felul de cusururi, întreținea în noi o tulburare care nu era dela Dumnezeu.

Desbinarea slăbește puterile unui popor chiar când e de alt ordin decât cel bisericesc. Dar când e de ordin bisericesc siabirea constă nu numai în faptul că o putere luptă împotriva alteia împiedecându-se una pe alta în tot ceea ce vrea să zidească, ci și în faptul că înseamnă o răcire a credinței, o cădere a sufletelor din dragoste și din entuziasmul cel sfânt dătător de putere, o cădere la starea „lumească”, pătimăse, care poate să surpe, dar nu să zidească.

Dușmanii poporului nostru care au aruncat vrajba în sânul lui, la 1700, au numit rezultatul uneltirii lor, *unire*. Ea însă nu era unire, ci desbinare. Era unire din punctul lor de vedere, întrucât rup-

(Continuare în pag. 2)

Cinci ani dela reintregirea bisericească

[Urmare din pag. 1

seseră o parte a poporului nostru din unitatea în care trăia și o alipiseră la ei. Dar din punctul de vedere al poporului nostru și al credinței lui, era o desbinare, întrucât poporul nostru își pierduse unitatea bisericească, își pierduse pacea lăuntrică, își pierduse dragostea dinăuntru. Ea nu era unire adevărată, așa cum nu e unire adevărată și firească, desbinarea unui membru al familiei de familia lui și asocierea lui cu dușmanii acelei familii. Vrajba ce se naște prin aceasta în acea familie numai unire nu e pentru ea. Unirea religioasă adevărată a poporului nostru s'a înfăptuit acum 5 ani și pe măsura ce se va consolida tot mai deplin, puterile neamului nostru vor crește, iar viața lui se va pătrunde tot mai mult de virtuțile superioare ale creștinismului.

Încă în acești primi 5 ani de viață bisericească reintregită noi am câștigat foarte mult. În acești 5 ani noi ne-am descoperit tot mai deplin unii pe alții. Noi eram până acum ca doi frați îndușmăniți cari nu se mai văd așa cum sunt, ci sub puterea duhului cel rău al dușmăniei, își fac unul despre altul fel de fel de închipuiri care îi împiedecă să se apropie. În acești 5 ani ne-am eliberat de duhul acestei rele închipuiri, s'au topit dintre noi poșghița părutelor deosebiri și am văzut că suntem în fond la fel, credem, gândim și simțim la fel. Lucrurile dușmanului s'au mistuit ca ceara de fața focului din mijlocul nostru și rămânând numai noi de noi, am văzut că toată deosebirea e de suprafață, e mai mult o părere. Am văzut că toate străduințele Vaticanului, prin cele puține slujii credincioase ale lui, n'au izbutit în cei 250 ani să altereze sufletul ortodox și românesc al fraților smulși prin înșelăciune sau silă de sub păstorirea Bisericii Ortodoxe. Sufletul acesta, născut și crescut vreme de 1500 ani de Biserica-mamă, era deplin format încât nu-l mai putea schimba înrăurirea unei mame maștere, mai ales că frații luați sub puterea ei au rămas mai departe lângă frații ceilalți și în apropierea mamei celei adevărate, a Bisericii ortodoxe.

Dacă mai trebuia o dovadă despre forța duhovnicească a Bisericii ortodoxe, despre puterea ei cu adevărat dumnezeiască, au dat-o cei 250 de ani de desbinare bisericească, prin faptul că n'au reușit să ștergă pecetea pusă de ea pe sufletul credincioșilor. E un fenomen din care ar trebui să tragă toți învățămintele necesare: toate eforturile Vaticanului de a catoliza popoarele ortodoxe sunt zadarnice. Cei 250 ani de uniație românească au fost o lungă verificare a forței spirituale a ortodoxiei, un serios examen pe care l-a trecut cu cel mai deplin succes. La grelele încercări prin care a trecut Biserica ortodoxă, în trecutul ei de suferințe, s'a adăugat și încercarea uniației.

Dar nu e mai puțin adevărat că acest sfert de mileniu de uniație a verificat tăria unității ei.

În numele vechei mame bune, care până la 1700 a crescut și povățuit pe toți credincioșii români, în mijlocul praznicului frățesc de astăzi, simțim căldura adevărului religios al ortodoxiei și a altarului sfânt al credinței noastre.

Credincioșii români ardeleni au rămas una în credință. Laudă se cuvine fraților noștri care căzuseră sub puterea Vaticanului pentru solidaritatea duhovnicească cu frații rămași și sub oblăduirea Bisericii ortodoxe.

Avem convingerea că viața religioasă a credincioșilor noștri a devenit acum și

mai adâncă și mai curată, că Biserica ortodoxă română trăiește o adevărată activitate duhovnicească. Avem convingerea că Biserica noastră va urca prin credincioșii ei o treaptă nouă de glorie, de înfrumșetare în Duhul Sfânt, spre bucuria noastră a tuturor.

Amin!

Cuvântul fraților reveniți

În numele clerului și credincioșilor reveniți la sânul Bisericii-mame au vorbit: P. S. Teofil al Romanului, P. C. Dr. Carol Pop, vicarul Eparhiei Oradea, d. Dr. Mihail Farcaș și Simlon Doncoș.

P. S. Teofil, arată că ne-am adunat la Alba-Iulia ca să mărturisim plini de bucurie că unificarea bisericească este pe deplin și pentru totdeauna consolidată. Cei 250 de ani de despărțire administrativă, n'au însemnat și o desbinare sufletească. Sufletul poporului credincios a rămas în tot acest timp una în credință și toată legea cu toate slujbele și rânduelile ei, Liturghia, calendarul, posturile, au rămas neschimbate potrivit condiției pe care au pus-o strămoșii noștri. Într'adevăr strămoșii noștri au luptat, înfruntând temnițe, bătăi, prigoane, chiar moarte, pentru apărarea dreptei credințe. Silnicile Vienei habsburgice și ale Romei papale n'au reușit să sfarme unitatea sufletească a credincioșilor. Și la cei ce au fost trecuți la uniație dorul întoarcerii acasă la sânul de mamă al Bisericii, care i a născut și i-a crescut în Hristos, s'a arătat neconținut prin apărarea tezaurului tradiției ortodoxe împotriva uneltelor Papalității și prin voința refacerii unității bisericești. Uniația era astfel sortită unei dispariții totale îndată ce condițiile istorice obiective ar fi îngăduit realizarea dorului reintregirii. Cetatea sufletului ortodox ardelen n'a putut fi înfrântă nici de cătanele împăratului, nici de tezuiții Romei. Cele mai de seamă personalități ale Bisericii gr.-cat. S. Micu-Klein, Gh. Șincai, P. Maior, Inochentie Micu-Klein — au arătat pacostea uniației, au luptat împotriva ierarhilor și teologilor catolicizanți și au apărat tradițiile ortodoxe ale credincioșilor. Ei au fost alături de popor.

Astfel Inochentie recunoaște că înainte de uniație le-a mers românilor mai bine ca după uniație, pentru că atunci aveau scut la voevozii români și la Moscova, dar după uniație ei trăiesc ca într'o altă robie egipteană. Iar Gh. Șincai exclamă: Ce vor arhierii aceștia? Punga ta. Ca să-și umple pungile lor și poporul să rămână rob. El combate pe teologii iezuiști, care voiau să schimbe tocmelele strămoșești și să le înlocuiască cu rândueli latinești. Aceasta scârbește pe credincioși și-i face să rupă cu uniația. Petru Maior marele luptător împotriva „nesmântinției Papiei”, afirmă categoric că românii sunt de lege grecească și nimenea nu are dreptul să-i silească la nici un obicei papistănesc. De aceia după ce în 1744 episcopul Inochentie îndeamnă pe credincioși să părăsească uniația, că ea nu a adus nici un folos, Petru Maior pregătește de asemenea un sobor al clerului unit în 1798 în acelaș sens, spunând că el nu vede nici o deosebire între ortodocși și uniați, ci numai popii își ziceau „unit” și „neunit” după cum țineau de un episcop sau de alt episcop. Soborul a fost interzis și P. Maior a fost nevoit să plece la Buda.

Gh. Șincai, chiar aruncă întrebarea: Dintre cei doi arhierii români din Ardeal (I. Bobb și V. Moga), care s'ar putea numi cel adevărat următor al lui Teofil, care a fost la soborul dela Nicea? — Răspunsul este clar: cel ortodox. Că poporul a păstrat ca lumina ochilor credința strămoșească și a nutrit mereu dorul revenirii se vede și din faptul că problema refacerii unității Mitropoliei ortodoxe s'a pus la Adunarea de pe Câmpia Libertății din 1848, prin glasul lui S.

Bărnuțiu, Papiu Laurean ș. a. Împotriva acestui deziderat au fost numai episcopii uniți, interesați în beneficiile materiale ce le aveau, care prin circulara lui Lemeny atacă Adunarea dela Blaj și care se plâng prin glasul Episcopului de Oradea, Erdely, că mulți români au părăsit uniația și că se voește smulgerea din uniație a tuturor greco-catolicilor. Dar cu toate mașinațiunile Vienei și uneltrile ierarhiei catolicizante, poporul credincios a păzit credința neschimbată și dorul revenirii nepotolit. Influența Vaticanului a cuprins numai pe câțiva ierarhi și câțiva teologi din jurul lor, credincioșii și clerul rămânând neatinși de această influență.

Aceasta explică desfășurarea evenimentelor din Octomvrie 1948, când încercările ierarhiei gr.-cat. s'au dovedit neputincioase în fața voinței clerului și credincioșilor foști greco-catolici, care — pentru prima dată după 250 de ani — și-au putut manifesta liber dorința de-a se întoarce acasă.

Dupăce evocă momentele înălțătoare dela 1, 3 și 21 Octomvrie 1948, P. S. Sa arată că prin aceasta am devenit toți fii buni ai Bisericii ortodoxe, cetățeni devotați ai Patriei și slujitorii ai păcii. Unificarea bisericească s'a consolidat grabnic fără nici o turburare. Dovadă că ea este plăcută lui Dumnezeu și voință de cler și credincioși. De acum toți suntem una, suntem fiii aceleiași Biserici, urmând învățăturii nerăstălmăcite a Mântuitorului și pășim pe calea dragostei de Patrie și a sprijinirii nobilelor năzuințe de pace și progres ale poporului muncitor. Tari în credința strămoșilor noștri, uniți pururi în Biserica Domnului, vom sporti contribuția noastră la zidirea păcii în lume.

Luând cuvântul P. C. Vicar Dr. Carol Pop, în numele clerului revenit, dă expresie bucuriei că împlinirea a cinci ani dela reintregirea bisericească este prăznuită cu atâta însuflețire de întreaga Biserică ortodoxă română, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian reintregitorul și cu membrii Sf. Sinod. Cei cinci ani s'au scurs ca ziua de ieri — iar azi putem mărturisi sărbătorește cu graiul psalmistului: cât e de bine și de frumos ca să fie frați împreună. Dar ceasul acesta e și ceasul evocărilor istorice, al mărturisirii a tot ceea ce obștea credincioasă a nădăduț și a luptat. Ce a fost „uniația” dela 1700 se știe: un act silnic, clădit pe nisipul făgăduelilor amăgitoare și mincinoase, învăluite în purpura imperială vieneză și în mantia papalității. Uniația n'a dorit-o nici clerul și nici poporul credincios. Credincioșii n'au fost întrebați, iar când au aflat au luptat contra ei. Chiar și protopopii care au iscălit actul uniației au pus condiția ca toată legea să stea pe loc. În caz contrar pecețile lor să n'aibă nici o valoare. Autorii uniației au fost dușmanii poporului, care au voit ca prin desbinarea lui să-l poată stăpâni și exploata mai ușor. Tocmai de aceea desbinarea a avut caracter pur administrativ, exterior. Ea n'a pătruns în suflete. Unitatea de credință a clerului și credincioșilor ardeleni a rămas întregă. Clerul și credincioșii au rezistat tuturor atentatelor îndreptate împotriva cetății sufletului lor. Ei au rămas o singură obște, două strone în aceeași Biserică și s'au închinat lui Dumnezeu ca și moșii și strămoșii lor. Și pentru apărarea legii strămoșești împotriva legii împăratului au suferit chiar și mucenicie.

(Continuare în pag. 3)

Cuvântul fraților reveniți

[Urmare din pag. 2]

Amintește apoi de preoții, care au fost în fruntea mișcării credincioșilor de întoarcere la Biserica ortodoxă, ca: Pr. Ioan Circa, călugării Visarion și Sofronie, Prot. Nicolae din Balomiri, care s'a lepădat de uniație și a ajuns cu plângerile românilor ardeleni până în Rusia — Pr. Ioan din Galeș, Măcenic din Sibiel, Nicodim din Făgăraș, Ioan din Aciliu ș. a. Uniația s'a arătat — cum spunea cronicarul Plângerii Sf. Mănăstiri a Silvașului — ca nefiind spre folos „ci isvodită numai ca să despartă pe ardeleni de frații din Țara Românească și Moldova și să samene vrajba înlăuntru. Sufletul poporului n'a fost însă desbinat niciodată, ci — așa cum spune Gh. Șincai — se revoia a fiine credința care dela început o a primit, credința sfințelor soboare, și a petrece în credința strămoșilor. Conștiința vechei predanii ortodoxe a rămas mereu vie în inima clerului și credincioșilor foști gr.-catolici.

Încercările de inovații făcute de teologii crescuți la școlile Vaticanului au rămas fără efect. Nici cele patru puncte n'au putut pătrunde în sufletul clerului și credincioșilor. Nicăiri nu s'a săvârșit Sf. Împărtășanie cu oștie, nici nu s'a rostit crezul cu Filioque, nici nu a prins rădăcini credința în Purgator, iar Papa a rămas străin de viața poporului care n'avea nici o legătură sufletească cu el. Chiar și teologii, care fluturau drapelul papalității erau foarte puțini. Despre aceștia P. Maior zice: O, de-ar fi păzit Dumnezeu neamul românesc de astfel de oameni. Aceștia de spun ceva dela Roma, vor să taci, să înlemnești, să caști gura. Și dacă aduci dovezi din Sf. Părinți te socotesc ca pe un schismatic.

Clerul și credincioșii foști greco-catolici au trăit în aceeași credință în care au viețuit până la 1700, în care trăiește majoritatea credincioșilor români de pretutindeni. Dorul după reîntoarcerea acasă n'a încetat nicicând să fie viu. De ce totuși unificarea nu s'a realizat mai curând? În calea ei nu erau piedici doctrinare, liturgice, canonice sau religioase. Singura piedică erau vechile regimuri, care aveau interes să pescuească în apa tulbure a desbinării un vânat bogat.

A trebuit să vină regimul de democrație populară, marile evenimente dela 23 August 1944, 6 Martie 1945 și 30 Decembrie 1947, pentruca în climatul libertății cultelor conștiința unității să se poată exprima liber, fără nici o stângenie. Vrearea lui Dumnezeu a fost ca în ceasul în care poporul muncitor s'a eliberat pe sine, de toate cătușele, să ne putem și noi elibera din cătușele Vaticanului, în care am fost ținuți vreme de 250 ani. Revenind în brațele părintești ale Bisericii ortodoxe, muncim la făurirea viitorului luminos al Patriei noastre. Chemările I. P. S. Mitropolit Nicolae și a I. P. S. Patriarh Justinian din 1948 au răscolit toate dorurile moșilor și strămoșilor noștri după revenirea la vatra ortodoxiei de unde sufletul nostru nu s'a deslipit niciodată. Încercările episcopilor înstrăinați de sufletul poporului și aflați în solda Vaticanului, au fost înfrânte de vrierile masselor populare. Uneltirile Vaticanului nu mai prindeau în sânul clerului și credincioșilor. Aceștia știau acum cine sunt înșelătorii și cine sunt adevărații îndrumători. Intimidările, ademnirile cu banii ș. a. n'au putut stăvili entuziasmul celor ce se întorceau acasă.

P. C. Sa evocă apoi în cuvinte emoționante clipele din Octombrie 1948, când frații foști gr.-catolici au rupt toate legăturile cu Vaticanul și au revenit la sânul Bisericii-mame, juruindu-se a fi buni fii ai Bisericii, devotați cetățeni ai Patriei și luptători pentru pace.

De atunci au trecut cinci ani. Câte bucurii duhovnicești nu au însoțit trăirea noastră laolaltă în dragoste, ne-am străduit ca cu puteri unite să slujim și obștea credincioșilor și Patria, sprijinindu-ne întru realizarea fericirii

celei din veac și a celei din veacul ce va să fie. Deșarte s'au dovedit uneltirile celor din umbră. Desamăgirea i-a așteptat pe toți cei ce au nădăjduit că reîntregirea se va nimici. Dragostea noastră a fost mai puternică decât ura lor, credința noastră mai vie decât neîncrederea lor, unitatea noastră mai tare decât socotelile lor. Cler și credincioși constituim un tot organic, un singur trup, un singur suflet, o singură unitate de cugtare și simțire. Deosebiri doctrinare n'au existat decât în mințile unor „Doctori” de pe malurile Tibrului. Clerul și credincioșii au păstrat toată legea ortodoxă neschimbată, așa cum au hotărât cei ce au fost siliți să semneze actul dela 1700. Conștiința unității religioase a rămas neștirbită. De aceea reîntregirea bisericească s'a realizat fără tulburări. Credincioșii foști gr.-cat. n'au avut de făcut nici un efort de adaptare, n'au schimbat nimic din trăirea lor religioasă, ci au simțit numai că acum trăirea lor este cuprinsă în comunitatea mai largă a întregii obști ortodoxe din țara noastră. După cum spune I. P. S. Mitropolit Nicolae, fosta Biserică gr. catolică s'a integrat în Biserica ortodoxă așa cum o piatră se așează în edificiul din care a fost luată la locul ei, încât ea e cuprinsă în mod firesc în acest edificiu.

Astăzi putem afirma că conștiința unității bisericești este tare la toți slujitorii altarelor, chiar și la cei ce au avut la început unele nedumeriri. În perspectiva celor cinci ani, avem datorita de a mărturisi bucuria ce ne covârșește sufletul: actul reîntregirii este deplin și definitiv consolidat. Mulțumind lui Dumnezeu pentru toate acestea, manifestându-ne recunoștința pentru cei ce au luptat și s'au jertfit, pentru cei ce ne-au ajutat să făurim acest mare act istoric, de a rupe toate legăturile cu Vaticanul, de a ne iubi unii pe alții, de a da ascultare Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și tuturor învățăturilor și canoanelor ei, de a sluji cu devotament poporul român și Republica Populară Română, de a lupta pentru înfăptuirea năzuințelor generoase ale poporului nostru, pentru pace.

Vorbind în numele credincioșilor reveniți, d. Dr. Mihail Fărcaș (Cluj), salută cu bucurie prezența I. P. S. Patriarh Justinian și a membrilor Sf. Sinod. Bucuria e cu atât mai mare cu cât astăzi suntem fii credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române, cum au fost și strămoșii noștri veacuri de-a rândul, până i-au smuls cu forța din Biserica lor. Ne aducem aminte cum ierarhia catolicizantă n'a cruțat nici un mijloc de a rupe pe intelectuali de popor și a-i transforma în unelte ale Vaticanului, care se visa stăpân peste toată lumea. Sprijinul material, acordat pentru studii, nu erau decât arginții lui Iuda, prețul trădării intereselor poporului și credincioșilor. Au fost create organizații speciale (Agru, Astru, ș. a.), care sub masca culturii, erau instrumente de învrăjpire, unelte ale Vaticanului, protivnice intereselor poporului. Ele au fost sprijinite de clasele conducătoare, pentrucă atât Monarhia, cât și guvernele din trecut aveau interes să se alieze cu orice forțe care țin poporul în întuneric și le ajută la exploatarea lui, fiind capabili să vândă orice pentru bani. Așa a fost posibilă încheierea Concordatului. Rezultatele se cunosc. Prin Concordat a fost umilită și lovită nu numai Biserica ortodoxă, ci și fosta Biserică gr.-catolică. Dacă până atunci această Biserică reușise să-și păstreze o relativă independență și caracterul de Biserică națională, acum i se răpea independența și ea se transforma în rit al Bisericii catolice, înfeudându-se astfel intereselor Vaticanului. Prin aceasta se urmărea desființarea Bisericii gr.-catolice, catolicizarea forțată a clerului și credincioșilor foști gr.-cat. Aceasta era trădarea voinței credincioșilor, trădare săvârșită de clasa conducătoare a țării noastre în unire cu Vaticanul, forțe la fel de protivnice intereselor poporului. Ele nu aveau nimic comun cu năzuințele poporului. În același timp Vaticanul ațâța învrăjbirea șovină între po-

porul român și naționalitățile conlocuitoare, ațâțând șovinismul, revizionismul și rasismul.

Dar majoritatea credincioșilor gr.-catolici n'au trădat poporul, ci s'au apropiat cu sufletul de popor, de clerul și credincioșii, care au ascultat glasul strămoșilor, glasul Patriei. Denunțarea Concordatului și libertatea cultelor asigurată de regimul de democrație populară au dat posibilitate ca în deplină libertate visul de veacuri al credincioșilor să devină realitate. Au trecut cinci ani de atunci. Iată-ne aici plini de bucurie, plini de lumină. Acești cinci ani au dovedit că locul nostru firesc este în sânul Bisericii ortodoxe române, dela care nimeni nu ne va mai putea răpi. În sânul ei am pășit pe calea cea dreaptă, calea Evangheliei nerăstălmăcite, calea slujirii păcii și a dragostei de Patrie și popor. Aduce apoi mulțumiri regimului pentru libertatea acordată. Ierarhilor Bisericii ortodoxe române pentru dragostea cu care i-au primit, clerului și credincioșilor reveniți pentru hotărârea cu care au mers înainte. Acum ne putem dovedi patriotismul și profundul atașament față de Biserica ortodoxă. Și recunoaștem că Păstorii Bisericii ortodoxe ne-au îndrumat pe calea păcii, pe calea slujirii nobililor năzuințe ale poporului român. Niciunul din ei n'au propovăduit vrajba națională sau confesională, ci toți ne-au dat pildă de conlucrare frățească cu celelalte culte pentru binele poporului și apărarea păcii. De aceea facem un nou legământ de a păzi cu sfințenie dragostea față de Biserică, devotamentul față de popor și, în ascultare de Ierarhii noștri, de a spori contribuția noastră în lupta pentru pace și în munca pentru înflorirea Patriei noastre, Republica Populară Română.

Vorbind tot în numele credincioșilor reveniți, d. Simion Doncoș (Baia-Mare) spune: Credincioșii au împlinit cu sfințenie legământul din 21 Octombrie 1948. Ei au uitat pentru totdeauna de orice legătură cu Papa și se simt mulțumiți și fericiți în sânul Bisericii ortodoxe, care i-a primit cu dragoste de mamă adevărată. Trăim unii cu alții, frați reveniți și vechi ortodocși, în înțelegere și dragoste, ne rugăm în aceleași biserici și ne împărtășim din aceeași învățătură și același potir, muncim fără preget pentru înflorirea Patriei și luptăm pentru apărarea păcii. Și împreună suntem hotărâți să trăim și să luptăm pentru o viață nouă, pe care o dorim și o vom înfăptui d.n. ce în ce mai fericită.

Mulțumind lui Dumnezeu, Ierarhilor, preoților, cu care suntem părtași la aceste mari bucurii, gândul se îndreaptă și spre cei ce nu mai sunt printre cei vii, cei ce s'au jertfit pentru ortodoxie. Între acești vlădici, preoți, cantori, jurași, citori, credincioși, care au apărat dreapta credință, amintește pe Oprea Miclăuș, țaran din Săliște, Tănase Tudoran (țaran tras pe roată la Năsăud) și cei zece, care au fost spânzurați și alți eroi ai credinței strămoșești al căror chip este viu și azi în inima credincioșilor. Aceste suferințe ale strămoșilor noștri ne-au arătat că Papa dela Roma și împăratul dela Viena nu se gândeau la mântuirea sufletelor sau la îmbunătățirea vieții poporului, ci voiau să ne țină în întuneric și robie. Poporul însă la 23 August 1944 a scuturat jugul asupritorilor din trecut și a adus în țara noastră viață nouă de libertate și dreptate. Credincioșii s'au întors la Biserica strămoșilor lor.

Ei au păstrat credința lor curată, simplă, nerăstălmăcită. Stingerea vrajbei dintre noi, ne-a ajutat să așezăm o pace trainică între fiii poporului român, să ne întărim unitatea în muncă și luptă, unitatea în credință și în dragostea față de Patria noastră. Suntem hotărâți să luptăm pentru pacea dintre noi, pacea cu naționalitățile conlocuitoare, să ne unim forțele pentru apărarea păcii în întreaga lume. Trăiască unirea dintre fiii Bisericii ortodoxe române! Trăiască bunăînțelegerea și pacea între popoare.

(Continuare în pag. 4).

Cinci ani dela reîntregirea bisericească

(Urmare din pag. 3)

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian

Incheind seria cuvântărilor, I. P. S. Patriarh Justinian, dă expresie bucuriei ce i-au prilejuit cuvântările anterioare și însufleșirea clerului și credincioșilor reveniți față de Biserica ortodoxă română. Atâția păstori au așteptat întoarcerea fiilor acasă, atâția s'au rugat pentru unirea tuturor, iar când a venit plinirea vremii peste mine s'a revărsat bucuria așteptată de înaintași. Mulțumesc Domnului pentru bunătatea arătată Bisericii ortodoxe române, în timpul păstoriei mele. Evocând icoane de neuitat din 3 și 21 Octombrie 1948, I. P. S. Sa arată că cei cinci ani ce au trecut au dovedit că legămintele și îndrumările au fost întru totul împlinite. Clerul și credincioșii s'au dovedit înflăcărați de cea mai curată dragoste față de Biserica-mamă, s'au dovedit fii buni ai poporului și ai Patriei. În acești cinci ani a dispărut ori ce deosebire între „noi” și „voi”, unificarea s'a făcut deplin, așa că acum suntem un duh, un trup, având un Domn, o credință, un botez, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel. De aceea, ca și Ap. Pavel, „mulțumesc Dumnezeului meu în toată pomenirea ce fac de voi, rugându-mă întotdeauna cu bucurie, în toată rugăciunea mea pentru voi toți” (Filip. 1, 3—4).

Acum mai avem un motiv de sporire a bucuriei noastre. Căci în vreme ce desbinarea dela 1700 s'a făcut în zeci de ani prin înșelăciune, silnicie, arme și oști împărătești, prin mucenicie, lacrimi și sânge, reîntregirea bisericească s'a săvârșit și s'a consolidat în câțiva ani și n'a prilejuit de cât bucurie neîmărginită. Lacrimile noastre sunt lacrimile bucuriei visului împlinit. Noi putem spune cu conștiința curată, că n'am năpăstuit pe nimenea, n'am nedreptățit pe nimenea. Și suntem hotărâți ca împreună să viețuim, împreună să muncim, împreună să luptăm.

Dar dacă evocarea împlinirilor de ieri și de azi ne umple inimile de bucurie, ne-am cutremurat adânc în fața silniciilor săvârșite de Vatican în cei 250 ani. Sfântul Apostol Ioan spune că: „Dumnezeu dragoste este și oricine iubeste este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu” (I 4, 7). Oare de spiritul dragostei s'a condus Vaticanul când a aruncat în temnițe pe credincioșii din Ardeal? Și „dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său urăște, mincinos este” (4, 20). Oare din iubire de Dumnezeu a dărâmat Vaticanul 150 de mănăstiri și a ucis atâția preoți, călugări și credincioși?

Adânciți înțelesul înfrățirii noastre. Ea este proclamarea solemnă a păcii dintre noi și angajament de a fi slujitori ai păcii și bunei înțelegeri între toți fiii Patriei și în întreaga lume. Să muncim alături de poporul muncitor, pentru zidirea lumii celei noi, lumea dreptății, a păcii și a fericirii. Iubiți-vă unii pe alții, iubiți pe toți oamenii, căci dragostea zidește pacea. E spre lauda noastră că facem parte dintre luptătorii frăției dintre oameni și făuritorii păcii dintre toate popoarele pământului. Biserica Ortodoxă Română se străduiește, alături de poporul muncitor, pentru biruința păcii și dragostei în lume. Mulțumim lui Dumnezeu pentru pacea și înfrățirea

ce ne-a hărăzit, de-a fi iarăși una în credință, una în dragostea față de legea strămoșească și de scumpa noastră Patrie Republica Populară Română. Slavă să aducem pentru toate lui Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sf. Duh, Amin.

Distincțiuni bisericești

Îndată după cuvântări, I. P. S. Patriarh Justinian a anunțat că din ocazia împlinirii a 5 ani de reîntregire bisericească Sinoadele mitropolitane din Ardeal și Banat au acordat o serie de distincțiuni vicarilor, consilierilor, protopopilor și preoților reveniți, pentru merite în actul reîntregirii și consolidarea lui. Între aceștia 50 de inși au fost distinși cu rangul de protopop stavrofor, cărora conform făgăduinței din 1948, I. P. S. Patriarh le înmânează în dar crucea de stavrofor. Astfel au primit distincțiile următorii:

P. S. Herineanu Teofil un Engolpion cu chipul Maicii Domnului; Traian Belascu, vicar arhiepiscopesc Sibiu; Nicolae Geangalău, consilier arhiepiscopesc Sibiu; Sabiu Truția, vicar episcopal Cluj; Dr. Carol Pop, vicar eparhial Oradea; Madincea Paul, secretar eparhial Oradea; Petru Vancu, consilier eparhial Arad; Aurel Brumboiu, protopop Făgăraș; Petre Pop, protopop Cehul-Silvaniei; Andrei Coman, protopop Carei; Victor Negrea, protopop Alba-Iulia; Victor Ienciu, profesor Școala de cântăreți Cluj; Alexandru Fărcaș, profesor Școala de cântăreți Cluj; Cisteian Ioan, preot Blaj; Zaharia Borza, preot Tâtarlău; Emil Colcer, preot Bicăz; Septimiu Sântoma, preot Blandiana; Emil Murășan, preot Cluj-Mănăștur; Teodor Ploscariu, preot Ciumarna; Ioan Vuță, preot Vad; Victor Traian Pop, protopop Oradea; Mircea Filip, preot Cluj; Ioan Florea, preot Orașul Stalin; Ioan Andraș, preot Târgu-Murăș; Vasile Pluşuv, Romos-Hunedoara; Glodean Dumitru, preot Cluj; Zaharia Hentea, preot Vorumloc; Virgil Moldovan, preot Mediașul-Aurit; Dr. Ioan Moldovan, consilier eparhial Cluj; Dr. Iuliu Rașu, consilier arhiepiscopesc Timișoara; Ioan Medan, consilier eparhial Oradea; Cornel Oros, consilier eparhial Arad; Iuliu Man, protopop Tg.-Mureș; Vasile Băcilă, protopop Mediaș; Ioan Groza, protopop Târnăveni; Romul Moldovan, preot Veștem; Nicolae Popa, preot Ocna-Sibului; Ioan Pop, preot Bistrița; Alexandru Calan, preot Turda; Simion Rusu, preot Desmir; Nicolae Nicoară, Teleac; Vasile Engliș, Beiuș; Dr. Paul Augustin, Bocicla; Ioan Ivancluc Glod; Petru Rusu, Vetiș; Dr. Petru Suciu, Tarcea; Petre Marcu, Hunedoara; Ioan Fernea, Șomcuta-Mare; Dr. Eugen Suciu, Vulcan; Gheorghe Medoșu, Comloșul-Mare; Anrel Bîrău, Bărzava.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian încheie festivitatea rugând pe Cel Atotputernic să înflorească Biserica ortodoxă și să împlinească cu al Său dar și a Sa iubire toate dorințele noastre de unire și frăție. Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae mulțumește I. P. S. Patriarh Justinian, membrilor Sf. Sinod și tuturor celor de față pentru participarea la această măreață sărbătoare a clerului și credincioșilor Bisericii noastre. Corul cântă: „Mulți ani”.

A urmat o agapă frățească, la sfârșitul căreia I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, a toastat în sănătatea I. P. S. Patriarh Justinian.

Patriarhia, pe anul 1954, a alocat suma de 32.000 Lei pentru întreținerea Catedralei Reîntregirii din Alba-Iulia și pentru Corul Catedralei. Eparhiile din Ardeal și Banat vor sprijini deasemenea Catedrala Reîntregirii.

În felul acesta s'a prăznuit aniversarea a 5 ani dela reîntregirea bisericească. Prăznuirea aceasta a fost expresia unității totale, de nezdruccinat al clerului și credincioșilor ce s'au înfrățit în sânul Bisericii noastre și care umăr la umăr,

Asigurările de Stat

Încă din anul trecut au luat ființă în țara noastră, după bogata experiență sovietică, Asigurările de Stat. A.D.A.S. Asigurările de Stat sunt o nouă dovadă a griji guvernului nostru pentru bunurile oamenilor muncii dela orașe și sate. Ele sunt menite să vină în ajutorul țăranilor muncitoare și al oamenilor muncii dela orașe pentru a-și reface bunurile distruse sau avariate de pe urma calamităților naturale.

Prin Asigurările de Stat li se asigură oamenilor muncii casele de locuit, dependențele, magaziiile, șoproanele, grajdurile și alte construcții contra pagubelor pricinuite de incendii, trăsnet, explozie, cutremur, inundații, furtuni, prăbușiri și alunecări de terenuri. Mașinile agricole și culturile agricole se asigură contra pagubelor pricinuite de grindină, ploi torențiale și foc în câmp. Deasemeni sunt asigurate animalele contra pagubelor pricinuite prin mortalitate, ca urmare a bolii, accidentelor, etc. precum și contra pagubelor provenite din tăierea forțată a animalelor.

Pentru asemenea daune A.D.A.S.-ul plătește întreaga sumă asigurată, în cazul pieririi sau distrugerii totale a bunului asigurat, iar în caz de distrugere parțială se plătește numai partea distrusă din valoarea asigurată.

În primul trimestru al acestui an, Asigurările de Stat au acordat despăgubiri pentru daunele suferite în regiunea Stalin în valoare de 4.554.880 lei, în regiunea Arad de 1.698.128 lei, în regiunea Baia-Mare de 1.152.970 lei etc.

Țăranii muncitori care au fost despăgubiți pentru diferite calamități adresează scrisori guvernului, mulțumind pentru ajutorul acordat, fără de care n'ar fi putut să-și refacă gospodăria distrusă de incendiu, să-și cumpere animalele ce le-au murit din cauza bolii sau a accidentelor. „Niciodată în trecut, un țăran muncitor n'a primit despăgubiri din partea statului pentru calul ce l-a murit, așa cum am primit eu acum” — scrie Gh. Suciu din com. Sâmbăteni raionul Lipova, care recent a primit prin A.D.A.S. suma de 1.469 lei.

Și țăranul Indreica Roman din satul Traian, comuna Ineu, a primit 1400 lei despăgubire pentru un cal. Asemenea despăgubiri au fost plătite în regiunea București în ziua de 15 Aprilie a. c. în Raionul Giurgiu în valoare de 16.485 lei, în Raionul Răcari în valoare de 10.048 lei, în Raionul Brănești 13.965 lei etc.

În luna Februarie în Regiunea Autonomă Maghiară au fost plătite despăgubiri țăranilor Ambruș Mihai și Ambruș Dionisie, cărora le-a ars grajdul și șura suma de 7116 lei și 7200 lei. Cel despăgubit plățiseră prima de asigurare circa 20—25 lei. Deasemeni s'a acordat lui Dumitru D. Soare din Zimnicea suma de 4236 lei, pentru a-și reface gospodăria distrusă în urma unui incendiu.

Toți cei ce au primit despăgubiri în urma calamităților și-au luat angajamentul să lămuirească pe toți țăranii din comună despre avantajele A.D.A.S.-ului, îndemnându-l să plătească la timp primele de asigurare.

„Fii împlinitori ai cuvântului, iar nu numai ascultătorii lui..., căci precum trupul fără suflet este mort, așa și credința fără fapte este moartă”.

inimă la inimă, merg înainte cu hoărare neînfrântă pe calea ortodoxiei strămoșești, pe calea luptei pentru pace, pentru o viață mai bună, pentru întărirea Patriei și propășirea poporului român.

N. M.